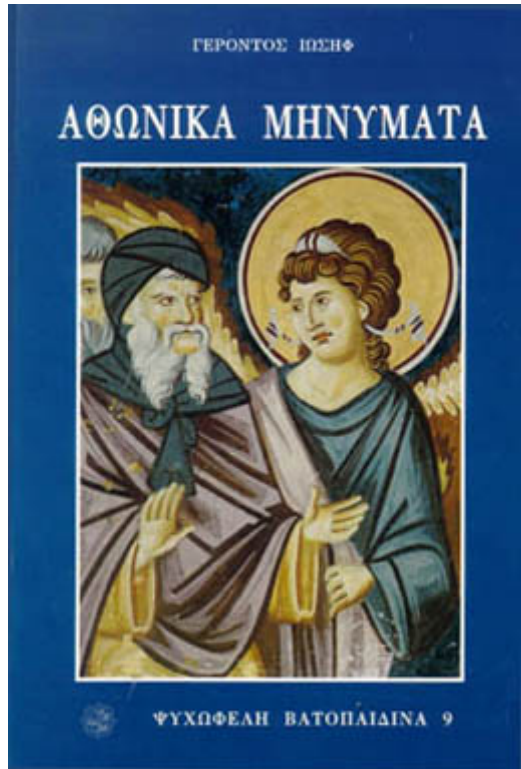

16 Δεκεμβρίου 2012

Περί προσοχής προς αναγνώρισιν των πειρασμών

/ Γέροντας Ιωσήφ Βατοπαιδινός († 2009)

ΑΘΩΝΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Υπάρχει ένα ρήμα του Κυρίου μας, στο οποίο πρέπει να έχουμε την προσοχή μας έστραμμένη: «Ανένδεκτον του μη ελθείν τα σκάνδαλα». Τότε λοιπόν, έφ' όσον είναι έτσι, αναρωτιέται κανείς, γιατί ο άνθρωπος πολλές φορές δυσανασχετεί και δυσφορεί όταν βρίσκεται σε εμπόλεμη κατάσταση; Έφ' όσον προκαταβολικά, από την έναρξη του πνευματικού αγώνα, το σύνθημα μας είναι «σταυρού και θανάτου επαγγελία», εκείνο το όποιον θα πρέπει να μας απασχολή στην εμφάνιση των ποικίλων και πολυμόρφων πειρασμών, είναι η έξης διάκριση: Κατά πόσον αυτοί οι πειρασμοί οφείλονται σε φυσιολογικά αίτια, όπως συμβαίνει στον υγειονομικό κανόνα της σωματικής μας διάπλασης, η τους προκάλεσε κάποια δική μας απροσεξία. Στον πνευματικό τομέα συμβαίνει τό ίδιο, όπως και στον νόμο της υγείας, όπου οι διάφορες αδιαθεσίες δεν προκύπτουν από φυσικούς νόμους, αλλά από δική μας πρόκληση. Και τούτο επειδή ζούμε αντίθετα από τον νόμο της υγείας και παράλογα, προκαλείται έτσι κάποια αντίθεση στον σωματικό μας οργανισμό. Η έρευνα μας δεν είναι γιατί υπάρχουν σκάνδαλα και πειρασμοί, ούτε γιατί βρισκόμαστε στην πρώτη γραμμή του πυρός. Η προσοχή μας πρέπει να στρέφεται στο από πού προέρχονται.

Λέγουν οι Πατέρες ότι αυτοί οι όποιοι προκόπτουν, παραχωρούνται «μείζοσι δοκιμασίαις», όπως ακριβώς συμβαίνει και στην θύραθεν σοφία. Στην αρχή ξεκινούμε από το πρώτο θρανίο και ανάλογα με την επίδοση μας προαγόμαστε σε

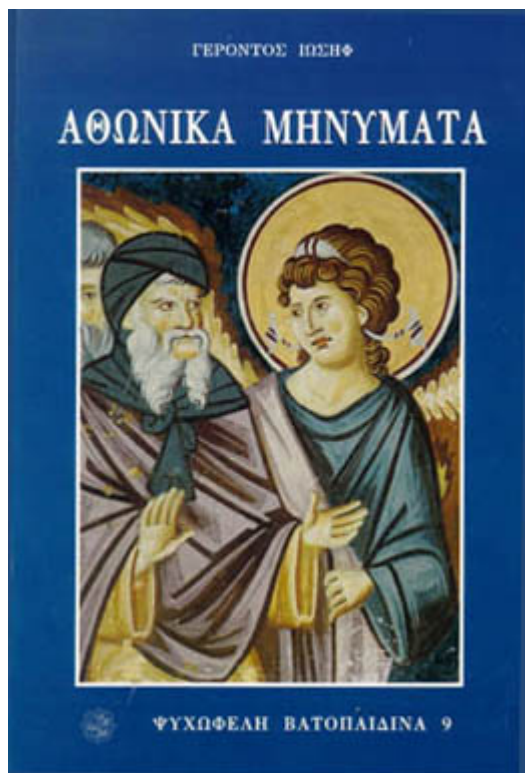
άλλη τάξη. Δεν μας προκαλεί αυτό καμιά δυσφορία, αλλά μάλιστα μας ενθαρρύνει, διότι η ανάβαση μας είναι και απόδειξη της προαγωγής μας. Το ίδιο συμβαίνει και στον πνευματικό τομέα. Εάν έχωμε προσοχή στον εαυτό μας, όπως διδάσκει η πατερική παράδοση, τότε οι πειρασμοί που έχομε, είτε είναι εσωτερικοί η εξωτερικοί, είτε συμβαίνουν μέσω των ανθρώπων, είτε μέσω των δαιμόνων, θα είναι φυσιολογικοί. Και αν μόν οι πειρασμοί είναι φυσιολογικοί, τούτο είναι δείγμα ότι πράγματι προαγόμαστε. Εάν όμως τους προκάλεσε η δική μας απροσεξία, τότε πρέπει να δείξωμε περισσότερη προσοχή και με μεγαλύτερη λεπτομέρεια να αγωνιζόμαστε. Ουδέποτε θα προβάλωμε παράπονο στον Θεό γιατί πειραζόμαστε. Μόνον οι άφρονες το κάνουν αυτό. Διότι οι πειρασμοί είναι τόσο αναγκαίοι για την σωτηρία μας, όπως οι τροφές για το σώμα. Δεν είναι άφρων λοιπόν αυτός που, ενώ θέλει να ζήσει, αρνείται τις τροφές που συμβάλλουν στην παράταση της ζωής; Τό ίδιο ακριβώς συμβαίνει και στα πνευματικά.

Η προσοχή μας λοιπόν είναι να βρίσκωμε ποιος προκαλεί τις διάφορες αντιθέσεις στην πνευματική μας ζωή. Αυτή την ευχέρεια την αντλούμε, σαν λογικά όντα που είμαστε, μελετώντας την Αγία Γραφή και τους Πατέρες μας. Ιδιαίτερα δε βοηθάει η πνευματική μας εξάρτηση μέσω της υποταγής και υπακοής. Εμείς οι μοναχοί λύνωμε κάθε μας πρόβλημα τηρούντες το γραφικό: «έπερώτησον τον πατέρα σου και αναγγελεύει σοι και τους πρεσβυτέρους σου και έρούσι σοι». Γι' αυτό και δημιούργησε ο Ιησούς μας την Εκκλησία καί

«ήνωσε τα πάντα εις έν», διότι ακριβώς η πτώση είναι η διάσπαση της ένότητας. Ελθών ο Υιός του Θεού, «ήνωσε τα διεσκορπισμένα εις έν». Κατά το δόγμα του πνευματικού νόμου, που είναι το πηδάλιο μας, μανθά-νωμε ότι τίποτε δε συμβαίνει τυχαία. Ο Ιησούς μας για το θέμα αυτό αποφαινεται σαφώς: «Και αι τρίχες της κεφαλής υμών πάσαι ήριθμημέναι εισίν» και «ουχί δύο στρουθία άσσαρίου πωλείται; και ένα έξ αυτών ου πεσείται επί την γήν άνευ του πατρός υμών». Και οι Πατέρες μας λέγουν, ότι είναι αδύνατο να συμβή πειρασμός που να μην τον έχη προκαλέση ο ίδιος ο άνθρωπος. Στην διοίκηση των πάντων, η Πρόνοια του Θεού είναι τόσο ακριβής, που δεν επιτρέπει σε κανέναν να επέμβη. «Την δόξαν μου έτέρω ου δώσω,, ουδέ τάς άρετάς μου τοις γλυπτοίς», λέγει ο Προφήτης Ησαΐας. Η Πρόνοια του Θεού είναι απολύτως ακριβής και πατρική.

Οι αιτίες των πειρασμών είναι δύο. Η μία είναι η απροσεξία, που, αν δεν ληφθή υπ' όψιν, θα επαναληφθή ο πειρασμός υπό σκληροτέραν μορφήν σύμφωνα με το γραφικό: «Εάν έγκαταλείψωσιν οι υιοί αυτού τον νόμον μου και τοις κρίμασί μου μη πορευθώσιν, εάν τα δικαιώματα μου βεβηλώσωσι και τάς έντολάς μου μη φυλάξωσιν, επισκέψομαι έν ράβδω τάς ανομίας αυτών και έν μάστιγι τάς αδικίας αυτών το δε έλεος μου ου μη διασκεδάσω απ' αυτών, ουδ' ου μη αδικήσω έν τη

ἀληθεία μου, οὐδ' οὐ μὴ βεβηλώσω τὴν διαθήκην μου καὶ τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων μου οὐ μὴ αθετήσω». Ὅσες φορές πταίομεν, εἴτε αἰσθητά, εἴτε ἀνεπαίσθητα καὶ δὲν φροντίζομε περὶ τῆς ἀναλόγου μετανοίας, παιδεύομαστε μέσω τῆς Προνοίας τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός, γιὰ νὰ ἀνοίξωμε τὰ μάτια μας καὶ νὰ καταλάβωμε ὅτι βγήκαμε ἀπὸ τὴν τροχιά καὶ βαδίζομε στὴν καταστροφή. Ἐτσι ὀρθοποδοῦμε καὶ παίρνομε τὸν δρόμο πού ὁδηγεῖ σὲ αἴσιο πέρας.

Ἡ ἄλλη μορφή πειρασμῶν, εἶναι αὐτή πού ἐπιτρέπει ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ μας αὐξήσει τὴν πνευματικὴ πείρα καὶ νὰ μας δώσει τὴν δυνατότητα τῆς πνευματικῆς προαγωγῆς. Ἐάν ἓνας ἄνθρωπος τελειώσει τὴν μία τάξη, θὰ ἀνέβῃ στὴν ἄλλη, καὶ εἴναι ἀπόκτηση τῆς μία γνώσης, θὰ προχωρήσῃ στὴν ἄλλη. Διαφορετικά δὲν μπορεῖ νὰ τελειοποιηθῇ ἡ πνευματικὴ μας κατάσταση, εἴναι ἡ θεία Χάρις δὲν διαθέσῃ μετὰ τοὺς πειρασμούς εὐκαιρίες «ἀναβάσεων ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν».

Δὲν τρομάζομε ὅταν συναντοῦμε στὴν πνευματικὴ μας ζωὴ ἀντιθέσεις καὶ βρισκόμαστε σὲ ἐπάλξεις τοῦ ἀοράτου πολέμου. Αὐτὴ εἶναι ἐξάλλου ἡ ἰδιότης μας καὶ γι' αὐτὸ ἦλθαμε ἐδῶ. Μερικοὶ πιστεύουν ὅτι τοὺς πειρασμούς τοὺς δημιουργοῦν τὰ αἴτια. Ὅσοι ἔχουν αὐτὴ τὴν γνώμη, μοιάζουν μετὰ τὸ σκυλί πού τὸ πετροβολοῦν καὶ τρέχει νὰ δαγκώσει τὴν πέτρα, γιὰτὶ νομίζει ὅτι ἡ πέτρα πού τὸ κτύπησε φταίει. Δὲν μπορεῖ νὰ καταλάβῃ ὅτι κάποιος ἄλλος τὴν πέταξε.

Έτσι εξετάζουμε κάθε τί πού μας συμβαίνει, ποιος αρχικός παράγοντας το προκάλεσε· και εάν δεν μπορούμε μόνοι μας να το βρούμε, ρωτούμε τους μεγαλύτερους μας.

Πάντως, κατά το πλείστον, οι πηγές των πειρασμών είναι η αμέλεια και η κενοδοξία. Δουλεύοντας ο άνθρωπος στα πάθη του και θέλοντας να εφαρμόση την ιδιοτέλεια, τον εγωισμό, η την φιληδονία του και θέλοντας να κάνη κάτι πού του αρέσει και γενικό: να υπηρέτηση το πάθος του, εκουσίως γίνεται παραβάτης. Τότε θα αντιμετώπιση οπωσδήποτε έναν πειρασμό· και αυτό το επιτρέπει η θεία πρόνοια έξ αγάπης, για την διόρθωση του. Αν δεν γίνη έτσι, ο άνθρωπος αυτός μοιάζει με κείνον πού έχει πληγή καί, μετά την θεραπεία, ξύνει με τα χέρια του την πληγή, γιατί φοβάται μήπως επουλωθή και ίατρευθή, λες και θέλει να είναι πάντοτε πληγωμένος.

Συνανατήσαμε έναν πειρασμό είτε από τους δαίμονες, είτε από τους συνανθρώπους μας; Αμέσως τον αρπάζουμε και τον ρωτούμε: «Ημέτερος εί η των ύπεναντίων». «Προέρχεσαι φυσιολογικά όπως σ' εκείνους πού αγωνίζονται μέσα στην στενή και τεθλιμμένη οδό, πού συνεχώς σκαρφαλώνουν έως ότου φθάσουν στην πύλη του ουρανού, η σε προκάλεσε η δική μας απροσεξία;». Και τότε ανακαλύπτεται η φύση του πειρασμού και γίνεται η ανάλογη διόρθωση. Αυτή είναι η πραγματική φιλοσοφία και κείνος πού το κατώρθωσε αυτό, άνοιξαν όντως τα μάτια του, άρχισαν να επουλώνονται οι πληγές του. Αυτό σημαίνει πνευματική προκοπή.

Εκείνος ο όποιος δεν έχει τέτοια προσοχή, μοιάζει με ένα ζώο πού του δένουν τα μάτια και το βάζουν να γυρίζη τον μύλο και να περπατάη από το πρωί μέχρι το βράδυ νομίζοντας ότι διήνυσε ολόκληρα χιλιόμετρα, ενώ δεν έχει κουνηθή ούτε ένα μέτρο και βρίσκεται ακριβώς εκεί πού ξεκίνησε.

Να μην δυσανασχετήτε γιατί υπάρχουν πειρασμοί. Είναι η μεγαλύτερη αφροσύνη αυτό. «Έπαρον τους πειρασμούς και ουδείς ο σωζόμενος». Ιδιαίτερα εμάς τους μοναχούς δεν πρέπει να μας απασχολούν τέτοιοι λογισμοί. Ήδη από την κολυμβήθρα ορκιστήκαμε ότι ύποτασόμαστε στο Χριστό και αρνούμαστε τον διάβολο. Ο Χριστός μας μας είπε: «Υμείς έστε οι διαμεμενη-κότες μετ' έμού έν τοις πειρασμοίς μου».

Αύτω η δόξα είς τους αιώνας. Αμήν.

<http://bit.ly/14cOLGa>